

що й на решту показників (висота рослини, формування бобів і зерна) теж мав вплив вологи.

Вегетаційний період люпину сорту Серпневий за два роки становив 96 днів. Як бачимо, що розвиток і дозрівання дозволяє після збирання цього сорту бути непоганим попередником під озимі культури.

Висновок. Сорт білого люпину Серпневий забезпечує урожай у межах 24,4-37,1ц/га. за 2 роки і його можна рекомендувати до вирощування у виробництво. Особливо важливо і те, що зерно може без додаткової переробки використовуватися на корм усім видам тварин і птиці без додаткового приготування.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ ЗАЛЕЖНО ВІД УДОБРЕННЯ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

*Ліщук О.А. студентка 5-го курсу спеціальності 6.090101 «Агрономія»
навчально-наукового інституту агротехнологій і
природокористування ПДАТУ*

Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, професор Квашук О.В.

Кафедра рослинництва і кормовиробництва

Формування високопродуктивного посіву ярого ячменю регулюється багатьма факторами, які визначають величину врожаю. Відомо, що в процесі фотосинтезу вона залежить від розміру асимілюючої поверхні і тривалості її роботи. В свою чергу, цей показник залежить від умов проростання, живлення, норм висіву, біологічних особливостей сорту, метеорологічних умов, застосування нових сучасних елементів технології вирощування.

Дослідна робота проводилася на посівах ячменю сорту Вакула в Хмельницькому інституті агропромислового виробництва. Метою і завданням роботи є дослідження оптимальної кількості добрив, яка б забезпечувала високу урожайність ярого ячменю, при невеликих затратах. Удобрення посівів культури здійснюється відповідно до схеми досліду:

Система захисту:

- інтегрована
- повний захист;
- мінімальна - тільки протруювання насіння (препаратом Віта вакс 200 ФФ 2,5 л/т).

Варіанти удобрення:

1. N₃₀P₃₀K₃₀
2. N₆₀P₆₀K₆₀
3. N₉₀P₉₀K₉₀
4. контроль (без добрив).

**Урожайність ярого ячменю сорту Вакула, залежно від удобрення
(середнє за 2010-2011 рр.)**

Варіанти дослідів	Урожайність, ц/га		Надвишок від добрив, ц/га		Надвишок від системи захисту ц/га
	інтегрована	мінімальна	інтегрована	мінімальна	
1	35,6	31,8	9,5	9,2	3,8
2	47,5	39,2	21,4	16,6	8,3
3	56,8	47,4	30,7	24,8	9,4
4	26,1	22,6	—	—	3,5
НІР, ц/га	1,8	1,5			

Аналізуючи середні дані за два роки наших досліджень (таблиця 1) можна зробити висновок, що при застосуванні добрив в дозі N₉₀ P₉₀ K₉₀ урожайність зерна ярого ячменю була найвищою як при застосуванні інтегрованого захисту так і при мінімальному захисті. Надвишок від добрив складав відповідно 30,7 і 24,8 ц/га, а надвишок в урожаї від системи захисту -9,4 ц/га, тоді як в контрольному варіанті - 3,5 ц/га.

Таким чином, при впровадженні у виробництво удобрення в дозі N₉₀ P₉₀ K₉₀ та мінімальної системи захисту за рахунок оптимізації умов живлення і створення сприятливого фітосанітарного стану посівів підвищується урожайність, а звідси і рентабельність культури порівняно з іншими варіантами удобрення.

Література

1. Гаврилянчик Р.Ю. Строки та глибина сівби як фактори покращення польової схожості насіння ярого ячменю / Р.Ю. Гаврилянчик, В.В. Лапчинський // Вісник Білоцерківського державного аграрного університету: Зб. наук. праць. – Біла Церква, 2008. – Вип. 52. – С. 68-73.

ВИРОЩУВАННЯ СОЇ ЗА ІНТЕНСИВНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ В УМОВАХ РЕГІОНУ

Матвійчук Ю.В., студентка 2-го СТН курсу спеціальності 6.090101 «Агрономія» навчально-наукового інституту агротехнологій і природокористування ПДАТУ

Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Глушак А.Г.

Кафедра землеробства і агрохімії

Соя – унікальна кормова, технічна і лікарська рослина - стала однією з основних стратегічних культур землеробства. Вона є основою рослинного білка й олії у світі. Серед 17 олійних культур світове лідерство належить соєвій олії - 25,8%. У насінні міститься в середньому 30-55% білка, до 18-